

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Jubilej slovanskega Sokolstva

Dne 16. februarja 1862, to je pred 75 leti, se je vršila ustanovna skupščina prvega sokolskega društva »Praškega Sokola«. Tej skupščini je prisostvovalo 75 bratov, ki so izvolili za prvega starosta Jindricha Fügnerja in za prvega načelnika dr. Miroslava Tyrša.

Ko se spominjamo tega znamenitega dne, nas pot naše sokolske zgodovine vodi nazaj do tja, kjer je prvi izvir sokolske misli. Ta misel se je izlila iz Tyrševe duše, ki je domela in pravilno ocenila položaj naroda in mu našla rešilno pot k Sokolstvu. Kako velik duh je vodil Tyršev domoljubje in njegovo slovansko zavest, ki sta dvignili tega izrednega moža na vodilno mesto vsega narodnega snovanja in gibanja, ki ga je sprožilo njegovo delo. »Praški Sokol« je postal studenec, ki ga je z orodjem in z močjo svoje duševnosti izkopal Tyrš, da iz njega brez kraja in konca vsa pokolenja zajemajo vedno osvežujoče napoje samostojnega mišljenja in vedno nove prilive konstruktivno učinkujočih moči v narodnem življenju vseh Slovanov.

Tyrševa genialnost obstoja v tem, da je smatral poedinca po njegovi telesni in po njegovi pravni strani kot sestavni in bistveni del narodeve celote. Vsak naj služi s Sokolstvom svojemu narodu »po glasu svojega srca« — pravi Tyrš sam. Po glasu svojega srca, to je: kako to srce ljubaško utripa v naporu obrambne moči in kako to srce globoko in iskreno čuti z usodo naroda, ki to srce njegovemu zdravju dodaja zdravo kri in ki k njegovi svobodni rasti prispeva z rastjo gnotne in pravne moči, ki mu to srce razžarja in pregreva njegov notranji svet.

Tudi mi Slovani na jugu Evrope, za Tyrševih časov razcepljeni v štiri veje, smo takoj začeli in razumeli plehet sokolskih kril, ki so se razmahnila k prvega poletu iz »Praškega Sokola«, to je bil krik po življenju — tako močan in samosvoj, da se je zgenilo tudi naše srce in nas pozvalo k delu za narodno svobodno snovanje in gibanje.

Danes so te štiri veje povezane s Tyrševim naukom v snop Svetopolkovih palic, danes moremo samo naprej, ker smo v celoti slovanskega Sokolstva sestavni in bistveni del, kakor smo v svojem narodu glasniki poštenega, napornega, požrtvovalnega dela.

Po nauku sokolskega vzgojstva se mora vsak poedinec približati narodu, da ga spozna in razume v vseh njegovih naporih in težavah, v vseh njegovih radostih in tožnih dneh. Sokolstvo mora služiti narodu, mu pomagati v njegovih težobah na pota tvornega, zavestnega življenja in mora z njim živeti eno in isto sedanjost, ki jo presnavlja in preoblikuje za temeljne pogoje bodočnosti narodne celote. Ne od naroda in izven njega, nego k narodu in v globino njegove duše drže pota našega vzgajanja. »Odgoviti moramo pokolenju«, pravi Tyrš, »ki ne bo samo telesno močno, ampak bo tudi čvrste volje, ki se ne hvali samo s slavo svojih prednikov, nego je usposobljeno, da hodi za njihovim zgledom«.

Iz prvih početkov »Praškega Sokola« se je v bratski zemlji razrasla sokolska organizacija, ki danes združuje v ČOS 780.000 pripadnikov. Danes si samostojnosti narodnega in državnega življenja v tej Tyrševi domovini ne moremo misliti brez Sokolstva. Veselimo se tega jubileja toliko bolj, ker bomo že prihodnje leto v naši domovini imeli slično svečanost, ko bo Ljubljanski — Južni — Sokol učkal svojo 75letnico.

„Bela knjiga“ — dokument orjaškega britanskega oboroževanja

LONDON, 18. februarja. V spodnji zbornici se je pričela velika debata o nacionalnem posojilu za državno obrambo. Predstavniki laburistične stranke bodo po informacijah zavzeli stališče proti temu posojilu, ker ni vlada v svoji »beli knjigi« opravičila ogromnih izdatkov in ker ni vlada svojega načrta o oboroževanju združila s konstruktivnim mirovnim načrtom. Tudi konservativni krogi kažejo razočaranje radi vsebine »bele knjige«, ker so pričakovali, da bo vlada posvečala večjo pažnjo izgradnji zračnih sil ter obrambi proti napadom iz zraka. Po vsej priliki bodo ti krogi zahtevali v tej smeri razširjenje vladnega programa. Po vladnem programu bo v teku 5 let izgrajenih 7 velikih oklopnih križark, 3 veliki linijski brodi ter dva letalska matična broda. To je po svetovni vojni najobsežnejši, toda tudi najdražji program, ker bo vsak od linijskih brodov stal 8 milijonov funtov šterlingov in bo dražji od dosedanjih največjih angleških brodov »Rodney« in »Nelson«.

LONDON, 18. februarja. »Bela knjiga« o državni obrambi Velike Britanije je bila sinoči objavljena. Povdarja se v knjigi, da ne bi bilo prav, če bi se za dobo petih let predvidevala manjša vsota od poldruga milijarde funtov šterlingov za stroške narodne obrambe. Tudi se ob pričetku knjige povdarja, da ne bo vlada trošila odobrenih kreditov tajno, ampak da bo imel parlament kontrolo nad tem. Velika Britanija je verovala, da se bo posrečilo zmanjšati oboroževanja na svetu, vendar pa da se njena prizadevanja niso uresničila. Letalstvo se bo silno ojačilo in se bo v letu 1937 povečalo število pilotov iz leta 1935 na 75.000. Izgradili se bodo tudi novi aerodromi in otvorilo nove šole za pilote. Prav tako se bo povečala tudi izdelava plinskih mask, tako da bo vsak pripadnik britanskega imperija dobil svojo masko.

Pa kontroli — posredovanje

PARIZ, 18. februarja. Doznava se, da je Portugalska vendarle pripravljena dopustiti nadzorstvo nad svojimi kopnimi mejami napram Španiji, toda samo angleškemu organom. Četudi je to stališče za Francijo žaljivo, ne bo mogoče v sedanjem trenutku radi tega delati kakšnih posebnih vprašanj. V »Petit Parisien« piše Bourges, da se opaža med diplomati upanje, da bi bilo sedaj možno uspešno posredovanje med obema taboroma v Španiji.

Maribor naj bi pešal v prvi draginjski razred!

BEOGRAD, 18. februarja. Ob priliki včerajšnje razprave o novem proračunu je poslanec dr. Andrej Veble sporočil, da je 14 stanovskih organizacij iz Maribora vložilo posebno spomenico na narodno skupščino, da naj se tudi Maribor uvrsti v prvi draginjski razred. Zatem je sledil ekspozice finančnega ministra Dušana Letice, ki je med drugim govoril o dobri letini in dobri žetvi, ki je dala sijajne rezultate. Pri vnovčenju žetve so bile razmere zelo ugodne ter je imel naš kmet stvarne koristi. Direktivne cene Prizada so bile v glavnem nad svetovno pariteto. Hranilne vloge so narasle v preteklem letu za nadaljnjih 551 milijonov dinarjev ter so dosegle koncem leta skupno 10.671 milijonov dinarjev. Obseg zunanje trgovine je znašal v preteklem letu za 723 milijonov Din več kakor leta 1935. Tudi

Banovina najame posajila 100 milijonov dinarjev

Ob priliki včerajšnje seje banovinskega sveta je bila na dnevnem redu obravnava novega proračuna prosvetnega in tehničnega oddelka banske uprave. Po poročilu načelnika prosvetnega oddelka dr. Sušnika je v dravski banovini 955 osnovnih šol z 183.679 otroci (1648 manj kakor lani). Med otroci je bilo okoli 2000 Nemcev, 600 Madjarov in 70 pripadnikov drugih narodnosti. Učiteljev je bilo 1540, učiteljic 2580, dočim čaka na službo 627 absolviranih učiteljev in učiteljic. Na 46 meščanskih šolah je 8934 učencev, na državnih srednjih šolah pa (13) 10.536 dijakov. Poleg sokolskih društev v dravski banovini je še 6033 društev. Listov in revij je 222. Na osnovnih šolah primanjkuje še preko 1100 učilnic. V razpravi se je sročil predlog, da naj se učiteljicam predpiše, kako morajo biti v šoli oblečene. Župnik Anžič je trdil, da

se nekateri učitelji v cerkvi nespodobno obnašajo in da se premalo pripravljajo za pouk v šoli. Pri tem je treba paziti na one učitelje, ki so komunistično navdahnjeni in ki s tem duhom zavajajo mladino. Župnik Bitnar je dejal, da je med učiteljstvom premalo zanimanja za cerkveno glasbo. Dr. Vidic je trdil, da se slovensčina sistematično zapostavlja, dr. Ravnihar pa se je zavzel za nezaposlene učiteljice in učitelje povdarjajoč krizo mladih intelektualcev, ki ne morejo nikjer dobiti službe. Na popoldanski seji banskega sveta pa je v zvezi s proračunom tehničnega oddelka dokazoval dr. Golia glede vprašanja državnega cestnega fonda, da je boljše, če se osnujejo samo banovinski cestni fond. Tudi je sklenil včeraj banski svet, da se v svrhu raznih del najame posojilo 100 milijonov dinarjev.

Gospodarsko življenje

Naš sadni izvoz

Sadna trgovina, oziroma izvoz našega sadja predstavlja v našem gospodarskem življenju važno postavko. Pred leti so se pričeli trgovci s sadjem organizirati, toda pokazalo se je, da je zašla sadna trgovina na nesolidna pota in to radi nesolidnega poslovanja nekaterih prekipčevalcev in drugih oseb, ki so naše kmetovalce oškodovale za precejšnje zneske. Radi tega so si izvozniki sadja v dravski banovini ustanovili posebno organizacijo, Udruženje sadnih izvoznikov Dravske banovine s sedežem v Mariboru, ki je včeraj popoldne polagalo račune o delovanju v preteklem letu. Zborovanje, ki se je vršilo v hotelu »Orel«, je otvoril in vodil požrtvovalni organizator in nacionalni delavec g. Srečko Kranjc iz Pesnice. Izčrpno je poročal o delovanju Združenja v preteklem letu. Dejal je, da je »Prizad« poveril v letu 1936 razdelitev kontingentov za izvoz sadja v Nemčijo Združenju sadnih izvoznikov v Mariboru in sicer za vso Dravsko banovino. Povdaril je, da lanskeletni kontingenti niso bili povsem izrabljeni, kar je pač posledica slabe sadne letine. V svojem poročisu se je g. Kranjc dotaknil tudi vprašanja, kdo je izvoznik in kdo ne, ker so zadevni členi v obrtnem zakonu precej nejasni. Nadalje je g. Kranjc referiral o delovanju raznih neodgovornih elementov, ki skušajo napraviti med izvozniki nerazpoloženje, da bi se na ta način razbila med njimi složnost. Združenje je v preteklem letu interveniralo pri raznih pristojnih oblastvih glede izvoza našega sadja ter je bilo zlasti v tesnih stikih s »Prizadom«, ki mu je bila lani poverjena razdelitev kontingentov sadja za Nemčijo. Dobro podporo je imelo Združenje pri narodnem poslancu g. Ivanu Mohoriču, ki je vedno in povsod zastopal interese trgovcev in izvoznikov. V znak hvaležnosti je občni zbor sklenil, da se mu odpošlje pozdravna brzojavka, kar so navzočji z velikim odobravanjem vzeli na znanje.

Nato je poročal tajnik g. Paluc. Dejal je, da je bilo v letu 1936 izrabljenih od kontingentnih listov za Nemčijo v dravski banovini le 371 vagonov pretežno namiznih jabolk v težini 3.074.486 kg. Od tega so člani Združenja izvozili 351 vagonov (2.911.927 kg), ostali izvozniki, ki niso člani Združenja, skupno 18 vagonov (142.503 kg). Kmetijska družba pa dva vagona (20.056 kg). Izvozniki kontingent za Nemčijo je znašal v preteklem letu skupno 1700 vagonov, izvoženih pa je bilo le okoli 600 vagonov.

Tudi je Združenje v preteklem letu večkrat interveniralo pri raznih oblastvih glede izvoza sadja v inozemstvo, ki je skoraj vedno imelo uspeh.

Sledila je obširna in živahna debata glede predloga Zveze trgovskih združenj v Ljubljani glede ustanovitve posebne sekcije sadnih trgovcev pri omenjeni zvezi. Na okrožnici omenjene zveze se je ugotovilo, da okrožnica ne odgovarja povsem resnici, da bi se bile pri raznih trgovskih združenjih ustanovile sekcije sadnih trgovcev. Navzoči člani posameznih trgovskih združenj, tako iz Celja okolice, Maribora mesto in okolice in Ptujja itd. so izjavili, da so itak organizirani v Združenju sadnih izvoznikov Dravske banovine v Mariboru in da ni potrebno, da se ustanavlja posebna sekcija pri Zvezi trgovskih združenj v Ljubljani.

Na okrožnico generalne direkcije drž. žel. je občni sklenil, naj se dosednji nakladalni rok od 6 ur poveča na 12 ur in da se pozove žel. direkcija, naj postavi

Tatja

(Dalje sledi.)

Mariborske in okoliške novice

Inž. Teržan odlaga vse funkcije pri tedniku »Neodvisnost«

Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Cenjeni gospod urednik! Prosim Vas za uslugo, da izvolite objaviti sledečo mojo izjavo: Na ustanovnem sestanku »Neodvisnosti« smo enoglasno sklenili, da bo »Neodvisnost« enoglasno sklenili, da bo vrnjen slovenskim gospodarskim, kulturnim, narodnim in socialnim potreb, propagator svobode, demokracije, jugoslovanskega bratstva. Na podlagi tega programa sem sprejel enoglasno izvolitev za predsednika uredniškega in upravnega sosveta »Neodvisnosti«. V moji odsotnosti (službeno izven Slovenije) pa je »Neodvisnost« v svojem uvodniku od 13. februarja 1937 brez moje večinske in pristanka objavila, da bo postala glasilo strankarsko politične grupacije ljudi, ki želijo ustvariti novo politično formacijo. Ta samovoljna odločitev je proti vsem sklepom ustanovnikov, ki so želeli, dati slovenskemu narodu objektivno informativen list, na katerega ne bi imela upliva nobena politična stranka ali grupacija in bi bil v svojem bistvu zares neodvisen. Na delu ustvarjajoče kritike za vse dobro in zlo v našem narodnem življenju. Ker mi, kot predsedniku, ni mogoče več voditi »Neodvisnost« po načelih, določenih pri ustanovitvi, odlagam vse funkcije pri »Neodvisnosti«, ker ne želim odgovarjati pred slovensko in jugoslovansko javnostjo za ono, za kar se je »Neodvisnost« odločila brez mojega pristanka.« — Inž. J. Teržan.

Srebrna poroka. Te dni obhaja znani ter ugledni mariborski nacionalni in društveni delavec ravnatelj tukajšnje Jugoslovanske hranilnice in posojilnice g. Andrej Oset s svojo ljubeznivo soprogo gospo Maro 25letnico vzornega zakonskega sožitja. Slavljenca uživata v Mariboru velik ugled in spoštovanje ter se tudi mi priključujemo iskrenim čestitkam številnih znancev ter prijateljev.

90 let ni Maribor slišal takšnega koncerta. Pred 90 leti je koncertiral v Mariboru slavni skladatelj Liszt. Sinoči je bil v Grajskem kinu koncert slovitega pianista Rude Firkušnega. S svojim edinstvenim podajanjem je poslušalce tako navdušil, da ni bilo priznavanja ne konca ne kraja. Odlični mariborski glasbenik je ob tej priliki dejal, da pač ni slišal Maribor od Lisztovega nastopa sem takšnega koncerta.

Edinstvena sreča v nesreči! V Žitenškem odseku na cesti proti Zg. Cmureku je večkrat megla. Te dni je bila izredno gosta. Zelo redek pa je slučaj, da bi se ravno tu srečala dva avtomobila. Drug proti drugemu sta drvela osebna avtomobila, prvi last dr. Kapralova Sergija, zdravnika iz Cmureka, drugi pa last g. Krajncu Ivana, mehanikarja od Sv. Lenarta v Slov. gor. Slučaj je hotel, da sta se srečala ravno v pasu te megle in se komaj opazila na 20 korakov. Res čudnega naključja se je zahvaliti, da ni prišlo do hude katastrofe. Na cesti je bila tudi močna poledica in ko sta močno potegnili za zavore, je oba voza obrnila tako, da sta se postavila na cesti po čez in vrglo en voz v desni jarek ceste, drugega pa v levi. K sreči se noben avto tudi ni prevrnil. Oba voza sta nova in sluhajno tudi znamke Opel. Po prestanem strahu in medsebojnem čestitanju, da sta za enkrat le »ušla«, je eden od soferjev izjavil, da je vozil z brzino od 60 km in bi bila katastrofa grozna, da niso zavore tako odlično delovale in da ni n. pr. oba voza vrglo v isto smer. Avtomobila so potegnili iz jarkov in čez pol ure je nadaljeval vsak svojo pot.

Živ pokopani! Pri lončarskem podjetju Polanca Ernesta pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se je dogodila huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Delavec so kovali globok rov in izvažali livo, ko se je nenadoma obok rova zrušil in sesul. Trenotno je bil v rovu 18letni delavec Knuplež Jožef iz Spod. Gasteraja, ki ga je popolnoma pokopalo. Ostalo delavstvo je takoj priskočilo na pomoč in so reševali po večurnem naporu sicer rešili, vendar pa je kmalu zatem izdihnil. Zdravnik je ugotovil hude notranje poškodbe in je bila vsaka pomoč zaman. Nesrečni dogodek so vzeli v roke tudi orožniki,

Kino

Kino Union. Danes svetovni šlager »Manja«. Film, ki prekaša »Maškerado«. M. Andergast, Olga Čehova, Peter Petersen.

ki bodo skušali ugotoviti vzrok nesreče. Pokojnik je bil povsod priljubljen, priden in pošten delavec ter je njegov tragičen konec pretresel vsakogar, ki ga je poznal.

24. dražba kož divjadi na veleseimu 6. marca 1937

Poslajte nemudoma blago na naslov: Ljubljana »Divja koža« Velesejem

Ribarsko društvo v Mariboru sporoča vsem interesentom, ki želijo loviti postrvi v društvenih vodah, da se zgledajo pri blagajniku g. Ferdu Greinerju, Gosposka ulica 2 do konca februarja.

Društvo »Jadran« vabi vse svoje člane v svrhu priprav za občni zbor na članski sestanek, ki se bo vršil v soboto 20. februarja ob 20. uri v društvenih prostorih v Narodnem domu. (Vhod iz Kopališke ulice.)

Gospa Nada Čač je darovala ženskem krožku društva »Nanos« Din 100 namesta cvetja na grob pok. dr. Eda Šaharja, za kar se ji odbor iskreno zahvaljuje.

Avtomobilski klub, sekcija Maribor, ima svoj letni redni občni zbor v nedeljo 21. februarja ob 10. uri predpoldne v loški sobi hotela »Orel«.

Večer znanstvenih demonstracij se vrši v petek dne 19. t. m. ob 18. uri v splošni bolnišnici.

Skrivnost Radiona: Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo in je zato tako blag in izdaten.

Redni letni pregled vseh motornih vozil območja predstojništva mestne policije v Mariboru, ter srezov Maribor levi in desni breg se vrše v ponedeljek 22. torek 23. in sredo 24. februarja 1937 in sicer od 15. ure dalje na dvorišču mestnega avtobusnega podjetja poleg mestne plinarne v Mariboru. Plinarniška ulica. Lastniki se pozivajo, da pripeljejo svoja motorna vozila k pregledu, sicer ne bodo smeli voziti z nepregledanimi vozili.

Kraljevska igra ... Drugo kolo šahovskega kvalifikacijskega turnirja, ki ga prireja Mariborski šahovski klub, se je vršilo sinoči v kavarni »Central« in se je končalo z naslednjimi rezultati: Senica : ga. Križajeva 1 : 0. Kranjc : Sever 1 : 0. Reinsberger : ga. Lichenwallnerjeva 1 : 0. Jaut : Čertalič 1 : 0. Stoinšek : Šetinc 1 : 0. Koser : Kohler 1 : 0. Partija Starc : Radolič je bila preložena. Iz prvega kola pa se je odigrala partija med Koserjem in Senico, ki se je končala s Koserjevo zmago. Prihodnje kolo bo v petek ob 20. uri.

Izropana izložba. Doslej še neugotovljeni storilci so v Borecih pri Križevcih pri Ljutomeru razbili v nočnih urah izložbeno okno trgovca Ignacija Lovrenčiča ter odnesli 4000 dinarjev vredno blaga.

Dežela smehljaja v gledališču

(Ob prvi repriži.

I. Pred leti so že uprizorili v mariborskem gledališču Leharjevo romantično opereto »Dežela smehljaja«. Letošnja priredba te operete je sicer v glavnih linijah predvsem v sceničnem pogledu, povzeta po tedanji zasnovi, vendar pa je bila letošnja v nekaterih detajlih kolikor toliko bolj dognana ter poudarjena. Nedvomno je ta opereta radi svojega operetno opernega značaja doslej najboljša v letošnjem glasbeno operetnem gledališkem repertoarju.

Leharjeva glasba, topla, zanosna ter obilujoča na glasbenih folklornih daljnovzhodnih utrinkih, živahno prepleta dočudovito, toda nikakor happy endsko dogajanje na odru, kjer se dvoje sentimentalnih duš radi sile kitajskih običajev razhaja, ker so močnejši od čustev in ljubavne romantike.

Zadnje telefonične vesti

Največji most na svetu se je zrušil: 400 delavcev utonilo

SAN FRANCISCO, 18. februarja. Pri gradnji velikanskega mostu, ki naj bi vezal dvoje obal ob takozvanih »zlatih vratih«, se je včeraj popoldne pripetila katastrofa, kakršne ne pomnijo v analih mostovskih katastrof. Novi orjaški most, simbol ameriške gradbene umetnosti in spretnosti, so v kratkem nameravali izročiti prometu, in sicer v navzočnosti prezidenta Roosevelta. Radi najnovejše stavke stavbenih delavcev pa so prizadele trdke zelo zaostale z deli, tako da so se vse moči osredotočile na to, da bi se most do slovesne otvoritve pravočasno izgotovil. V to svrhu so trdke pritegnile k sodelovanju več tisoč delavcev, ki so bili zaposleni v vrtoglavi višini 70 m

nad morsk gladino z izgraditvijo jeklenih konstrukcij preko sredine mostu. Pod mostom je bila v svrhu zaščite delavcev razpeta gigantska jeklena mreža. Ob 16. uri srednjeevropskega časa pa se je nenadoma iz doslej še nepojasnjenih vzrokov porušil ogromni nosilec oboka in potegnil s seboj tudi druge dele jeklene konstrukcije, s katerimi je zgrmela v morje tudi ogromna jeklena mreža, tako da je 400 delavcev, ki so bili zaposleni na dotičnem mestu, treščilo v globočino morja in niso po dosedanjih podatkih mogli niti enega rešiti. Točno število smrtnih žrtev še ni z ozirom na obseg katastrofe točno ugotovljeno.

Atenske aktua nosti: romunsko-bolgarski, grško-bolgarski, splošen sredozemski pakt

ATENE, 18. februarja. Zunanji ministri Balkanske zveze so svoja posvetovalna zaključila in bo danes izšel rošeben komunik. Kakor se doznava v dobro poučenih krogih, se je po referatu predsednika jugoslovanske vlade dr. Stojadinovića sprožilo v zvezi s sklenitvijo jugoslovansko-bolgarskega pakta vprašanje sklenitve takšnih bilateralnih paktov tudi med Bolgarijo in Romunijo na eni strani ter med Bolgarijo in Grčijo na drugi strani. Razen tega so se zunanji ministri balkanske zveze pečali tudi s položajem v Sredozemskem morju, ki je

nastal s sklenitvijo gentleman agreementa med Italijo in Anglijo. Doznava se, da se je v Atenah skušala najti baza za sličen splošni sredozemski pakt. Tudi razmerje posameznih balkanskih držav napram Italiji se je obravnavalo na osnovi ponudb od strani Italije balkanskim državam. Predsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister dr. Stojadinović se je danes vrnil v Beograd. Z njim potuje tudi romunski zunanji minister Antonescu, ki bo prebil en dan v jugoslovanski prestolnici.

Uspešni protisunki republikanskih odredov

MADRID, 18. februarja. Rdeča milica je včeraj zjutraj prešla na vseh točkah madridske fronte k protiofenzivi. Po poročilih obrambnega odbora so se morali oddelki generala Franca umakniti topniško dobro pripravljenemu ter s tanki in bombniki podprtemu napadu republikanskih odredov, ki so prodrli fronto pri San Martinu de la Vega. Ob 9. uri

so nastale strahovite borbe iz bližine, ki so trajale preko eno uro. Francove čete so se morale umakniti.

LONDON, 18. februarja. Valencijska vlada je odredila mobilizacijo 4 letnikov, da okrepi svoje frontne odrede in da radi padea Malage oslabilene pozicije zopet utrdi.

go, ki je bilo v izložbi. Za storilci sedaj poizvedujejo.

V zvezi z vlomom v Zadržno gospodarsko banko je šef kriminalnega oddelka mariborske mestne policije g. Cajnko izjavil, da si je šofer Franc Karbeutz iz Slovenjgradca, ki so ga avstrijska oblastva pred dnevi aretirala radi suma vlooma v Zadržno gospodarsko banko, izposodil od neke osebe v Mariboru denar, da bi v Gradcu nakupil neko blago, ki naj bi ga spravil v našo državo in da odtod izvira denar, ki so ga pri njemu našli, ne pa od navedenega vlomca. V tem smislu so tudi informirali graškega detektiva, ki je pred dnevi prispel v svrhu razčiščenja zadeve v Maribor.

Novice z Ljudske univerze. V petek 19. februarja bo predaval o temi **Napake v domači vzgoji** naš zaslužni pedagog g. prof. Gustav Šilih iz Maribora. »Vzgojne napake« so vsi ukrepi, ki se protivijo otroški naravi! Predavatelj bo obravnaval nekatere najpogostejše in bo svoja izvajanja podprl s številnimi primerji iz prakse domače vzgoje. Starši in vzgojitelji se vabijo, da se udeležijo tega zelo

važnega vzgojeslovnega predavanja, ker bodo dobili mnogo dragocenih pobud. Vstopnine za to predavanje ni. V ponedeljek, 22. februarja je spominjska proslava stoletnice Puškina. Dr. N. Preobraženski ljubljanske univerze predava o temi **Puškina kot človek in pesnik**. Gdč. Kraljeva, članica mariborske drame, recitira Puškinove najpomembnejše pesnitve.

Zlata Gjungjenčeva gostuje. V soboto 20. t. m. gostuje po daljšem presledku spet priljubljena primadona ljubljanske opere Zlata Gjungjenčeva. Odlična sopranistka, ki uživa v Mariboru največje simpatije, nastopi v ulogi Madeleine, ki jo je že lani pri nas pela z velikim uspehom. Na to predstavo — Gjungenčeva gostuje le enkrat! — opozarjamo še posebej. Veljajo znižane cene.

Aretirani vlomilec. Orožniki so aretirali 19-letnega delavca Jurija Arharja iz Logatca, ki so ga oblastva zasledovala radi vlomne tatvine, izvršene v gostilniških prostorih Melhiorja Mraza v Velenju, ob kateri priliki je odnesel za okoli 1000 dinarjev raznega blaga.

podčrtavala s svežim dramatičnim poantiranjem (»Danes«, »Saj to ni prvo krat«, »Čutim eno samo«), je imel Sancin povsem odgovarjajočo partnerico, tako da se njuno sodelovanje na odru odlikuje po posebno posrečeni pevski ter igralski uravnovešenosti. Pa tudi plemenito sočutna, dobra Mi Elze Barbičeve in Verdonikov grof Pattenstein sta izdatno prispievala k lepemu uspehu predstave, ki je bila precej v znamenju daljnevzhodne slikovitosti in svojevrstnosti. Patetično dostojanstven je bil Košutov ujec Čang, smešno zabaven Harastovičev višji evnuh. Tudi Rasberger (grof Lichtenfels), Križajeva (Lichtenfelsova nečakinja), Gorinškova (Fini), Starčeva (Hardeggovala), Gorinšek (general), Crnobori (sluga), Nakrst (poslaniški tajnik) in Tovornikova (služabnica) so po svojih močeh ter v okviru pripadajočih vlog sodelovali pri predstavi.

Stvar je dobra ter bo gotovo ustrezala okusu tudi kulturnejše publike, pa tudi blagajniškim pričakovanjem. —ec.

Radi možnarja umoril Neudekerjevo!

Umor, izvršen v Jelovcu pri Makolah, je še vedno v ljudski govorici tembolj, ker se je včeraj raznesla novica, da so storilca že prejel. In res: komaj je minil od odkritja zločina dober dan, že so imeli poljčanski orožniki mladega morilca v rokah. Izkazalo se je, da je bil njihov sum na 16-letnega Božička, povsem upravičen.

Fant je včeraj po odkritju umora pobegnil in se skrival čez dan v gozdu. Ponoči pa je prišel domov. Ni pa ničesar priznal. Ko so za to izvedeli občinski organi in sosede, so ga na lep način izvabili v občinski urad, kjer so pričeli takoj za zasliševanjem. Istočasno pa je bilo seveda o tem obveščeno poljčansko orožništvo, ki je razpredlo vse mreže, v katere se je Božičko ujel. Sprva je fantič tajil, toda kmalu se je pod dokazi, ki so mu jili nato predložili, omehčal ter vse ifatanko priznal.

Pri rekonstrukciji zločina je točno pokazal in povedal kako je dejanje izvršil. Dejal je, da je umoril starko dne 27. januarja ob 7. uri zjutraj. To je natančno pred tremi tedni, kakor je ugotovil zdravnik. Prišel je tja z namenom, da jo ubije. Splazil se je v hišo skozi šupo, ki jo je s silo odprl, kajti večna vrata so bila zaklenjena. Odtod je splezal na podstrešje in od tam našel pot skozi vežo v izbo. Amalija Neudekerjeva je tedaj ravno vstala, ko je vstopil. Sedela je na postelji ter si gladila lase. Ko je videla fanta, ga je vprašala: »Kaj pa ti iščeš spet tukaj?« Fant ni rekel ničesar, temveč se je takoj zagnal nad njo s sekuro, ki jo je našel v kolarnici ter jo najprej s topim, na to pa še z ostrim delom sekire udaril po glavi, da je brizgala kri na vse strani. Kdo bi od sicer slabotnega dečka kaj takšnega pričakoval. Ko ga je naš dopisnik vprašal, kako je mogel kaj takega storiti, je naivno odgovoril:

VEČKRAT SEM JI NA »DILAH« ŽE KAJ UKRADEL, ZATO ME JE ČRTILA.

Zavil ji je razmesarjeno glavo v ruto, ki jo je pod vratom zavezal, da ne bi kri brizgala po sobi. Nato jo je podrl na tla in jo zavlekel v kot pod okno. Kar neverjetno je, da je mogel precej močno žensko tako slaboten deček obvladati. Ves umor je bil izvršen z neumljivo hladnokrvnostjo. Po dogodku je vzel iz omare meden možnar, za katerega se je pehal že par let, ter je okrog žej govoril, da bo njegov. Tako je bil pravzaprav ta možnar glavni vzrok umora. Čeprav je fant znan fantič, vendar duševno pri njem ne more biti vse v redu. Priznal je tudi glede ostalih malenkosti, ki jih je odnesel po umoru, med drugim tudi verigo od stenske ure.

Božiček je bil danes pozornost vsega prebivalstva v Jelovcu, kakor tudi v Makolah in Poljčanah. Vsak je hotel na lastne oči videti mladoletnika. Na kolodvoru se je v Poljčanah pri odhodu popoldanskega vlaka, s katerim so mladega zločinca odpremili orožniki v zapore v Slov. Bistrico, zbralo precej ljudi, ki so

si z različnimi občutki ogledovali mladega fanta, ki je delal videz nedolžnega otroka, ki se mu o svetu še ne sanja. Je plavalas, modrih oči in prav prikupljivega obraza. Obleden je bil skromno v dolge hlače in star vojaški suknjič, menda od očeta. Preko ramena pa je imel obešeno sekuro, s katero je izvršil umor, v uklenjenih rokah pa je nosil ukradene predmete.

Še lansko leto je bil šoloobvezen. Rojen je bil 21. decembra l. 1921. v Jelovcu, kot sin Franca in Marije. Njegova slaba нрав se je pokazala že v šoli. Sploh je rad kradel. Pri neki priliki je izmaknil učiteljici iz miznice 325 Din ter je krivdo naprtil svojim součencem, ki so bili seveda popolnoma nedolžni.

Delo in uspehi Fotokluba Maribor

Sinoči se je vršil v kavarni »Jadrano« II. redni letni občni zbor Fotokluba Maribor, ki ga je vodil podpredsednik g. Roman Vales. Po uvodnih pozdravnih besedah je na kratko orisal klubovo delovanje v preteklem letu ter poročal, da se je lani ob priliki fotografske razstave ustanovila v Mariboru delovna ediniča s sedežem v Zagrebu, kateri organizaciji je pristopil tudi mariborski Fotoklub. Iz poročil tajnika g. Viktorja Poharja je razvidno, da šteje klub 41 članov, od teh 2 ustanovna, 5 rednih in 34 pripravnih, ki postanejo redni člani šele potem, ko predložijo najmanj 5 fotografskih slik, ki jih žirija oceni tehnično in motivno kot dobre. Blagajniško poročilo g. Janka Dekleve izkazuje 10.250 dinarjev prometa, poslovno leto pa se je zaključilo s prebitkom 2165 dinarjev. Po poročilu nadzornika g. prof. Škofa, ki je predlagal odboru razrešnico s pohvalo, so sledile volitve in je bilo soglasno izvoljena naslednja nova uprava: Roman Vales, predsednik; inž. Viktor Vikič, podpredsednik; Franjo Pivka, I. tajnik; Dragan Kramer, II. tajnik; Vladimir Korbar, blagajnik; Anton Wutolen, gospodar; Rudolf Janežič in Franjo Mačus, odbornika. Namestnika Tomo Kralj in Josip Lort. Revizorja Janko Dekleva in Milan Toroš. V razsodišču so prof. F. Škof, Maks Kane in Vlado Bertonec. Pri slučajnostih se je na članstvo naslovil apel, da se bolj kakor doslej odziva pozivom odbora, da bo na prihodnjih razstavah tako v Mariboru kakor v drugih centrih naše države viselo več slik s podpisom Fotoklub Maribor.

Narodno gledališče

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Četrtek, 18. februarja ob 20. uri: Dežela smehljaja. Red A.

Sobota, 20. februarja ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. Gostuje primadona ljubljanske opere Zlata Gjurgjenčeva. Znižane cene.

Nedelja, 21. februarja ob 15. uri: »Visokost pleše«. Globoko znižane cene. — Ob 20. uri: »DR«.

Enkratno gostovanje operne primadone Zlate Gjurgjenčeve bo to soboto. Popolurna ljubljanska primadona nastopi v partiji Madeleine v opereti »Ples v Savoyu«. Odlična pevka je v Mariboru zelo ljubljena ter so njena gostovanja vselej izvrstno obiskana. Veljajo znižane cene.

Nedelja v gledališču. Popoldne ob 15. uri bo zadnja popoldanska uprizoritev melodične operete »Visokost pleše«. Pri tej predstavi veljajo globoko znižane cene. Najcenejši sedež velja le Din 6. — Zvečer ob 20. uri uprizore Našičevo komedijo »DR«, ki je najprivlačnejša letošnja predstava ter so jo že šestkrat uprizorili pred nabitim gledališčem in ob nenehajočem smehu občinstva.

Politična obzrcje

»HOČEMO UMRETI!«

TOKIO, 18. februarja. Osem članov politično verske sekte »Hočemo umreti« je odpulilo včeraj z motornim čolnom iz tokijskega zaliva in se domneva, da so vsi šli v prostovoljno smrt. Pet drugih pristašev te sekte je hotelo sredi ulice, in sicer med mikadovo palačo, pred parlamentom, policijsko upravo in stanovanjem predsednika vlade generala Hajašija izvršiti harakiri, hoteč s tem pokazati svoje politično nezadovoljstvo.

OFENZIVA REPUBLIKANCEV.

MADRID, 18. februarja. Havas poroča: Maja je včeraj popoldne izjavil novinarjem: »Republikanska ofenziva je

Sporna gibanja

5. Orožnov smuk preko Pohorja

Orožnov smuk preko Pohorja je po turističnih načelih zamišljeno krmarjenje preko vsega Pohorskega grebena od vzhoda do zahoda kot vsakoletna preizkušnja turnih vozačev. Tega izleta se lahko vsakdo udeležil, toda Zimskosportni odsek Slovenskega planinskega društva v Mariboru kot prireditelj, ne prevzame nikakega jamstva in odgovornosti za event. poškodbe posameznika, ki bi mu nastale, če bi svoje zmognosti precenjeval. Udeleženci se zberejo dne 20. febr. 1937 zvečer pri Mariborski koči in se prijavijo vodji izleta gg. Hribarju Borutu in Korenu Evaldu. Prijavnina znaša Din 10 za osebo in jo je plačati pred startom. Start je ob 6. uri zjutraj izpred Mariborske koče. Proga vodi mimo Ru-

ške koče, Beigotta, koče na Klopem vrhu, kjer je prvi počitek. Nato mimo koče na Pesku, čez Siklarico in Jezerski vrh do Senjorjevega doma, kjer je glavni počitek. Odtod čez Črni vrh, Malo in Veliko Kopo, mimo Theisla v Vuzenico. Dolgost proge je cca. 52 km, posamezni vzponi merijo 1.800 m, smuka pa je 2600 m. Smatra se, da je progo prevozil le oni vozač, ki se najkasneje pred odhodom mariborskega vlaka ob 19.15 javi v čakalnici kolodvora v Vuzenici vodji Orožnovega smuka. Glavno kontrolo ima g. Senica Drago pri Senjorjevem domu. Zadnji čas za odhod od Senjorjevega doma je ob 15. uri. Kot zadnja vozača vozita od Senjorjevega doma do Vuzenice gg. Cizelj in Lautner.

»PUTNIKOVE« NOVICE.

Zimske krasote zapadnega Pohorja z divnimi snežnimi tereni so vam najlažje dostopne ob priliki izleta z luksuznim in kurjenim Putnikovim avtokarom v Ribnico na Pohorju. Odhod iz Maribora v soboto, dne 20. februarja ob 14.30 uri izpred hotela »Orel«, povratek v Maribor v nedeljo, dne 21. februarja ob ca 20. uri. Prijave sprejema najkasneje do petka, dne 19. februarja opoldne »Putnik«. Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon 21-22.

Rezervirajte si pravočasno sedeže za Putnikov izlet z avtokarom na svetovne velesejme Leipzig, Prago in Dunaj. Kolektivnega vizuma, davčnih potrdil nitreba predložiti.

Putnikov avtokarski izlet 28. februarja do 8. marca Leipzig, Praga, Wien Din 1.000.—, 20.—21. februarja Ribnica na Pohorju Din 45.—, 4. marca Graz Din 100.—, 7. do 9. marca Wien Din 240.—, 13. do 14. aprila Planica Din 250.—. Vse nadaljnje informacije pri Putniku, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. 21-22.

»PUTNIK« sporoča: Za konferenco Rotarijskih klubov, ki se vrši dne 20. februarja v Nišu, je odobrena za člane Rotarijskih klubov polovična vožnja in sicer v času od 17. do 24. februarja. Vozne karte in železniške legitimacije se dobijo pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova c. 35, telefon 21-22.

Razno

Godba odpade, znižane cene v **GRAJSKI KLETI**. Dnevno primorske specialitete. Izborna domača kuhinja, prvovrstna vina. Se priporoča restavraciji Baslešč. 774

STRIŽENJE 4. britje Din 2.—, Najcenejši izrez v Mlinski 8. 758

Širite »Večernik«

Kupim

KUPIM DIESEL-TOVARNI AVTO 2—3 tonski, malo rabljen. — Simon Weiss, Sombor. 732

Stanovanje

STANOVANJE (2 do 3 sobe s kabineto in kopalnico, elektriko in plinom, iščem za 1 junij, 1. julij ali 1. avgust t. l. Ponudbe pod »Brez otrok« na upravo »Večernika«. 761

Službo dobi

VPOKOJENCA. poročenega, ki bi opravljal službo gozdnega čuvara ter ima veselje do ekonomije, sprejem. Pisemne ponudbe pod »Pohorje« na upravo »Večernika«. 773

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

DON JUAN

34

Gospa Katinka bi bila nedvomno sledila svojemu razburjenju, ko ne bi bil slučajno njen pogled v zadnjem trenutku obstal na Hermioni. Pri omembi Angleževega imena je nenadoma obledela in se je, kakor v nezvesti sesedlar na miznjem stolu. Katinka je takoj priskočila k mlademu dekletu, ki se je vse treslo po telesu.

St. Renée se je bil medtem umaknil v svojo izbo. Kmalu zatem se je pojavil Rowland. Ostri pogledi gospe Katinke so ga kmalu poučili, da ve gospa Andrikosova vse, kar je bil ob svojem konfliktu z Rusom izustil.

»Gospod Smith« je ostro pripomnila gospa Katinka. »Je res, da ste se drznili označiti napram gospodu St. Renéeju kot zaročenec moje hčerke?«

Rowland je stal brez besede pred njo. Njegovo pomanjkljivo znanje v francošči-

ni se je pretvorilo v trenutku zadrege v popolno neznanje francoščine.

»Dovolite« je pripomnil v svoji materinščini gospe Katinki »da vam stvar obrazložim.«

»Ne razumem vas. Govorite — prosim francoski.«

»Ne morem, madame, zares ne morem« je zajecel Rowland čisto obupano. Nato pa se je obrnil do Hermione ter jo zaprosil, naj tolmači svoji mačehi sledeče, pojasnilo:

»Vaša mati me ima za zločinca in misli, da sem žalil spoštovanje, ki ga vam dolgujem. Toda pri moji časti ni temu tako. Vprašajte se, draga gospodična, ali sem se katerikrat napram vam obnašal tako, da bi to moje obnašanje prekoračilo okvir korektnost uvažujočega tujca?«

Verujte mi, da ni bil nikakor moj namen, da bi vas žalil. Ko sem St. Renéeja

pozval na odgovor, ko je skušal svoje predrzno kavalirstvo napram vam uveljaviti takorekoč z vsiljivostjo, sem si zares prilastil vlogo, ki mi sicer ne pripada. Ne morem vam sedaj natančno raztolmačiti, kako je bilo z menoj v tem trenutku. Toda prišel bo dan, ko se bom imel opravičiti. Dotlej pa odložite svojo dokončno sodbo o meni. Mojega obnašanja mi sicer sedaj ne morete opravičiti, prosim vas pa, da ga vsaj za nekaj časa smatrate kot uganko, ki jo bom sam rešil, kakor se v resnici imenjem Rowland.

Rowland je zatem umolknil ter se ves bled grizel v ustnice.

Hermiona je s polno pozornostjo poslušala njegove opravičilne besede. Njeno uho pa je takoj že od vsega začetka zajelo čisti angleški naglas, ki se ga je bil Rowland posluževal v hipni razburjenosti in ki ga ni v navalu vznemirjenosti mogel prikriti. Ko je v tej razburjenosti izdal še tudi svoje pravo ime, je Hermiona takoj vedela, da ima opravka s pravim Angležem. Vzgojena v strogo anglofil-

skem duhu ter dobro poučena o vseh najnovejših dogodkih v Orientu ni prav nič dvomila o tem, da je ta potnik, ki se je v Terpedosu vkrcal na parnik, ki je v dardanelski ožini nekaj časa poveljeval parniku in ki je pričel s tajinstvenim Rusom — kot takšnega je bila ga. Rancova označila tega St. Renéeja! — konflikt, pravi angleški mornariški častnik britanskega brodomja, ki se nahaja ob Besiki.

»Kaj pravi gospod?« je pripomnila zatem gospa Katinka v francoščini.

Hermiona se je obrnila mirno do gospe Andrikosove ter ji previdno zadržujoč besede po svoje tolmačila pojasnilo, ki ga je bil dal Rowland:

»Gospod Smith mi je pojasnil, da sloni zadeva na nesporazumu.«

»Kako to?« je vprašala Katinka, ki se s tem odgovorom še ni zadovoljila.

»Dovoli mi, mama, da o tem molčim« je pridjala Hermiona nežno, toda odločno, v veliko zadovoljstvo Rowlanda, ki je takoj spoznal v lepem dekletu svojo zaveznico.

(Dalje sledi.)